

Sabima kartleggingsnotat 3-2021

KARTLEGGING AV KARPLANTER OG ØYENSTIKKERE I HALLINGDAL OG INDRE SOGN 2021

Asle Bruserud

Mogop (*Pulsatilla vernalis*), Klevarudberget, Nesbyen (Vi), 2021

Kartlegging av karplanter og øyestikkere i Hallingdal og Indre Sogn 2021

Emneord: Karplanter, øyestikkere, Hallingdal, Indre Sogn

Innledning: Hensikten med undersøkelsene har vært å bidra til økt kunnskap om utbredelsen av både karplanter og øyestikkere i Hallingdal og Indre Sogn. Karplantene i Hallingdal og Indre Sogn er mangelfullt undersøkt og mange av funnene er av eldre dato. Øyestikkerfaunaen er godt undersøkt i Hallingdal, mens det i Indre Sogn bare finnes noen få, tilfeldige registreringer til nå. Registreringene ble gjort på til sammen 16 kortere og lengre turer, av disse var 3 lengre turer til Indre Sogn. Alle funn er lagt inn i Artsobservasjoner, de mest interessante funnene med bilder som dokumentasjon.. Det har ikke vært hensikten å lage fullstendige krysslister fra lokalitetene, å bruke tid på å registrere mengder av svært vanlige arter oppleves som feil bruk av tid. Det ble lagt inn 343 funn av karplanter og 9 funn av øyestikkere i Indre Sogn. Tilsvarende tall for Hallingdal er 640 og 12. Dessuten ble 3 sommerfugler tatt med i Hallingdal.

KARPLANTER

Hallingdal.

Det ble registrert 6 nye arter for Hallingdal. Det er

- Strandvindel (*Calystegia sepium*)
- Hestehamp (*Conyza canadensis*)
- Rød lungeurt (*Pulmonaria rubra*)
- Parkslirekne (*Reynoutria japonica*)
- Såpeurt (*Saponaria officinalis*)
- Stivdylle (*Sonchus asper*)

Følgende arter i rødlistekategorien NT (nær truet) ble funnet:

- Dvergforglemmegei (*Myosotis stricta*), 1 funn
- Krattssoleie (*Ranunculus polyanthemos*), 10 funn
- Vårveronika (*Veronica verna*), 1 funn

Følgende arter i rødlistekategorien VU (sårbar) ble funnet:

- Dragehode (*Dracocephalum ruschiana*), 1 funn
- Alm (*Fraxinus excelsior*), 1 funn
- Ask (*Ulmus glabra*), 1 funn
- Dalfiol (*Viola selkirkii*), 6 funn
-

Omtale av enkeltarter, Hallingdal:

Ullborre (*Arctium tomentosum*)

Ullborre ble funnet i Nesbyen sentrum på skrotemark. Arten er funnet en gang tidligere i Hallingdal, av Finn Wischmann i 1979. Også dette funnet er fra Nesbyen.

Småvassoleie (*Batrachium trichophyllum*)

Småvassoleie er sjelden i Nedre Hallingdal, dette er det andre funnet fra Nesbyen.

Strandvindel (*Calystegia sepium*)

Strandvindel ble funnet i Flå sentrum på skrotemark og er ikke tidligere funnet i Hallingdal.

Svaleurt (*Chelidonium majus*)

Dette er det andre funnet av svaleurt i Hallingdal. Jeg fant den på Gol i 2020 og i Flå i år. De nærmeste voksestedene er på Ringerike.

Hestehamp (*Conyza canadensis*)

Hestehamp er ikke tidligere registrert i Hallingdal. Denne sommeren dukket den opp på skrotemark i Flå og Gol. Den er opplagt i spredning.

Dragehode (*Dracocephalum ruschiana*) Hemsedal (Vi), 2021

Dragehode (*Dracocephalum ruschiana*)

Dragehode er kjent fra Gol tidligere (trolig utgått), dessuten fra flere lokaliteter i Hemsedal. I 2021 ble den funnet på en ny lokalitet i Hemsedal. Lokalitetene i Hallingdal utgjør et vestlig ytterpunkt av artens utbredelse i Norge.

Skavgras (*Equisetum hiemale*)

Skavgras ble funnet for første gang i Flå i 2021. Lenger nord i dalføret er den ganske vanlig.

Myskemaure (*Galium triflorum*), Flå (Vi), 2021

Myskemaure (*Galium triflorum*)

Myskemaure har ganske mange funn fra Nedre Hallingdal og det ble to nye i 2021.

Møllesøtgras (*Glyceria grandis*)

Arten ble funnet første gang i Hallingdal i fjor, i Nesbyen. I år dukket den også opp i Gol.

Springfrø (*Impatiens noli-tangere*)

Springfrø ble for første gang registrert i Nesbyen, den er ganske vanlig i Flå og det er et gammelt funn i Gol.

Strandrug (*Leymus arenarius*)

I Hallingdal ble denne arten første gang funnet i 2019 i Nesbyen. I 2021 ble den funnet i Flå. Begge funn er på saltet veikant. En annen strandart som trives på saltet veikant i Hallingdal er strandkjempe (*Plantago maritima*), som er funnet flere steder langs Rv7 i Hallingdal de siste årene.

Fredløs (*Lysimachia vulgaris*)

Arten er tidligere kjent fra få lokaliteter i Nesbyen og Flå. Årets funn ved Lindelien i Gulsvik er det andre funnet i Flå. Fredløs ble dessuten funnet på elvekant i Gol.

Rød lungeurt (*Pulmonaria rubra*)

Arten er ikke tidligere kjent fra Hallingdal. Den ble funnet på en veikant i Gol med få eksemplarer. Den har vel trolig rømt fra en hage i nærheten.

Mogop (*Pulsatilla vernalis*)

Hallingdal utgjør det sørvestlige hjørnet av utbredelsesområdet til mogop i Norge. Det finnes gamle funn fra Gol, Nesbyen og Flå. I Klevarudberget i Nesbyen er mogop funnet flere ganger de siste årene, i 2021 dukket den opp på fire nye lokaliteter.

Krattsoleie (*Ranunculus polyanthmos*)

Krattsoleie er, litt overraskende, ganske vanlig særlig i Nedre Hallingdal. Sommeren 2021 ble den funnet med gode bestander på 10 nye lokaliteter.

Parkslirekne (*Reynoutria japonica*)

Sammen med kanadagullris (*Solidago canadensis*) ble parkslirekne i Gol i 2021. Dette er det første (men trolig ikke det siste!) funnet i Hallingdal.

Såpeurt (*Saponaria officinalis*), Nesbyen (Vi), 2021

Såpeurt (*Saponaria officinalis*)

Såpeurt ble funnet med en stor bestand på veikant i Nesbyen. Den er ikke tidligere kjent fra Hallingdal.

Tuesildre (*Saxifraga cespitosa*), Nesbyen (Vi), 2021

Tuesildre (*Saxifraga cespitosa*)

Tuesildre ble noe overraskende funnet i Beiaberget som ny for Nesbyen. I Øvre Hallingdal er den ganske vanlig i fjellet.

Skogsivaks (*Scirpus sylvaticus*)

Skogsivaks er sjelden i Hallingdal. I sommer ble den funnet tre steder i Flå, Gol og Ål.

Kanadagullris (*Solidago canadensis*)

Arten ble, ikke overraskende, funnet som ny i Flå og Gol i 2021. Arten har svært få funn i Hallingdal fra før.

Stivdylle (*Sonchus asper*)

Stivdylle er ikke tidligere kjent fra Hallingdal. Denne sommeren ble den funnet på skrotemark i Gol.

Geitskiegg (*Tragopogon pratensis*)

Denne arten ble funnet på to nye steder i Flå sommeren 2021. I Hallingdal er den funnet to steder i Nesbyen og Flå i 2016. Den har nok kommet inn i senere tid og er i sakte spredning.

Dalfiol (*Viola selkirkii*), Gol (Vi), 2021

Dalfiol (*Viola selkirkii*)

Denne arten ble registrert på 6 nye lokaliteter i mai måned. Den er ganske lett å finne på egnede lokaliteter i Hallingdal og har trolig et av flere nasjonale tyngdepunkt her. Dalfiol kan lett forveksles med andre fiolarter og dette, sammen med det tidlige blomstringstidspunktet, kan gjøre at arten kanskje er oversett.

Indre Sogn

Det ble registrert en ny art for Luster:

- Botnegras (*Lobelia dortmanna*)

Omtale av enkeltarter, Indre Sogn

Lerkespore (*Corydalis intermedia*)

I Luster er lerkespore fra før bare funnet i 1931 av Knut Fægri. Arten ble i 2021 funnet i Mørkrisdalen i Luster.

Knappsiv (*Juncus conglomeratus*)

Årets funn i Veitastrond er det andre i Luster, det forrige var i 1963.

Botnegras (*Lobelia dortmanna*)

Botnegras er ikke tidligere kjent fra noen av kommunene i Indre Sogn. Den ble funnet på grunt vann i Hafsløvannet.

Hvitmyrak (*Rhynchospora alba*)

Hvitmyrak ble funnet ved Ildritjernet i Hafslø. Dette er det andre funnet i Luster, det første er fra 1963.

ØYENSTIKKERE

Hallingdal

Øyestikkerfaunaen i Hallingdal er svært godt kartlagt fra tidligere undersøkelser. I 2021 ble to nye lokaliteter i Flå og en ny i Nesbyen undersøkt. Det resulterte i 12 registreringer. Alle arter som ble funnet, var kjent fra før i Hallingdal.

Indre Sogn

Flere lokaliteter i Lærdal ble undersøkt, men været var dårlig og ingen øyestikkere ble funnet.

Fra Luster kjennes fra før bare to funn av fjellibelle (*Aeshna caerulea*), gjort av Audfinn Tjønneland i 1941. Jeg gjorde 9 observasjoner av 6 arter. Lokalitetene er Ildritjernet og Hafslovannet ved Straume og Osen.

Ingen av artene som ble funnet, kan regnes som sjeldne.

Følgende øyestikkere ble funnet som nye for Luster:

- Brunlibelle (*Aeshna grandis*)
- Starrlibelle (*Aeshna juncea*)
- Spydblåvannymfe (*Coenagrion hastulatum*)
- Småtorvlibelle (*Leucorrhinia dubia*)
- Firflekkbredlibelle (*Libellula quadrimaculata*)
- Svarthøstlibelle (*Sympetrum danae*)

SOMMERFUGLER

Et eksemplar av apollosommerfugl (*Parnassius apollo*) ble funnet ved Lauvskarmoen, Nesbyen. Arten er i kategorien NT (Nær truet).

Avslutning: Årets undersøkelser har bidratt til ny og oppdatert kunnskap om karplanter og øyestikkere både i Hallingdal og Indre Sogn. I Hallingdal har særlig spredning av risikoplanter blitt dokumentert med nye forekomster, dessuten har mer eller mindre sjeldne arter blitt funnet på nye lokaliteter og i nye kommuner. Av særlig interesse er dalfiol som også i 2021 ble funnet på flere nye lokaliteter. I Indre Sogn er det funnet flere arter av øyestikkere som nye for regionen.